

BUDAPEST FŐVÁROS LEVÉLTÁRA

BUDAPEST FŐVÁROS LEVÉLTÁRA

A kiadványt támogatta:

Összeállította Toma Katalin

Tervezés, nyomdai előkészítés MNL VeML

BUDAPEST FŐVÁROS LEVÉLTÁRA MÚLTJA

Budapest Főváros Levéltára az ország második legnagyobb közlevéltára, mintegy 34 ezer folyóméter terjedelmű iratanyagot őriz. A levéltár fenntartója Budapest Főváros Közgyűlése. Levéltárunk legkorábbi közvetlen elődjének az 1902. január 1-jén működésbe lépett Budapest Székesfőváros Levéltári Hivatala számít, amely már önálló hivatalként működött a Városháza felügyelete alatt. Ezt megelőzően a városi tanács segédhivatalaként tevékenykedett, az irattári és levéltári feladatok nem váltak el egymástól.

Pestnek és Budának az 1686 előtt időkből néhány irattól eltekintve nem maradtak fenn önálló dokumentumai. A Buda visszafoglalása (1686) után újrainduló városi élet hivatalos dokumentumait kezdetben a polgármester vagy a jegyző őrizte, majd a városi kancellárián tartották azokat. Uralkodói intézkedések nyomán a 18. század folyamán *archiváriusokat* neveztek ki, s az iratok biztonságos városi megőrzéséről is gondoskodtak. A városeyesítést követően a régi pesti városháza mellett a használaton kívül maradt budai városháza pincéi, majd 1887-ben az Újvárosháza is a levéltári iratok őrzőhelyévé vált. A 19–20. század fordulóján a Károly-kaszárnyában helyezték el a Központi Városházát, ahol a levéltár még pánccszobát is kapott, viszont figyelmen kívül hagyták a távlati raktári szükségleteket. 1943–1944-ben jelentős irategyütteseket a Szent István-bazilika altemplomába menekítettek; a legértékesebb dokumentumok a Magyar Nemzeti Bank őrzetébe kerültek. Ezek Nyugaton tett kalandos útközről végül sértetlenül tértek haza, míg a Városházán

maradt iratok jelentős része, így az állami anyakönyvi másodpéldányok, az egyesületi alapszabály-gyűjtemény, az alapítványi okmánytár elégett, s jelentős kárt szenvedett számos polgármesteri ügyosztály két háború közötti évekből való iratsorozata is.

A háború után az 1960-as évek elejéig a városigazgatás központi épületében csupán a munkaszobák álltak a levéltár rendelkezésére. Az 1960-as években azután egy városházi felújítás s külső raktárak létesítése eredményeként, a legértékesebb feudális kori iratok visszakerülhettek a Városháza felújított raktárhelyiségeibe. A Fővárosi Tanács az elhelyezési gondok végleges megoldása céljából 1972-ben a városeyesítés centenáriuma készülve új levéltárépület létesítését határozta el. A legveszélyeztetettebb bazilikai anyag ideiglenes elhelyezésére a II. kerületi Heinrich István utcai, műemléknek minősített Magyar Szentföld templom épületét jelölték ki. Az új levéltári épület megépítése aztán lekerült a napirendről, és 1976-ban ezen részleg véglegesítése mellett döntöttek. Az 1970-es évek folyamán a raktárak mellett mikrofilmező, restauráló és könyvkötő műhely is létesült. 1989 és 1991 között a hazai levéltártörténet második legnagyobb iratköltöztetési akciójaként a bazilikai altemplomban lévő iratok más iratcsoportokkal együtt az egykori józsefvárosi Misura-féle kocsigyár Leonardo da Vinci közti átalakított épületébe kerültek. Az egységes, központi levéltárépület létesítésének gondolata azonban továbbra sem került le a napirendről. 1998-ban végül a 13. kerületi Teve utcára esett a választás, amelyre vonatkozóan az új tervpályázatot a Koris János vezette Budai Építész Műhely nyerte el.

A megvalósítást a Fővárosi Önkormányzat kizárólagos tehervállalása tette lehetővé. Az alapkövet Demszky Gábor főpolgármester 2002. október 11-én helyezte el, s a 23440 m² hasznos alapterülettel rendelkező új létesítmény 2004-ben nyitotta meg kapuit.

A levéltár magas színvonalon végzett feldolgozó és feltáró munkáját 2012-ben az Év Levéltára díjjal ismerte el a szakmai közönség. Ugyanebben az évben a Magyar Családkutatók Egyesülete által alapított „Az Év kutatóhelye” díjat is Budapest Főváros Levéltárának ítéltek oda.

A LEVÉLTÁR ILLETÉKESSÉGI KÖRE

A Budapest Főváros Levéltára őrizetében lévő iratanyag legnagyobb részét a főváros jelenlegi területén egykor fennállott és működött különféle – városi, községi és járási – közigazgatási hatóságok iratai képezik. 1950-ben, a törvényhatósági levéltárak államosításakor ezen intézményt is területi alpra helyezték, a korábbi fővárosi önkormányzati szervek iratanyagai mellett a központi államigazgatási szervek, a rendőrség, a katasztrófavédelem és a büntetés-végrehajtási szervezet területi szerveinek Budapest közigazgatási területén keletkezett levéltári iratanyaga és minden olyan Budapest területén keletkezett levéltári anyag, ami más levéltár illetékességi körébe nem tartozik, az intézmény őrizetébe került. A helyi társadalom arculata azonban nem lenne megismerhető a civil szervezetek, a magánemberek, családok által megőrzött iratok nélkül, a levéltár ezért arra törekszik, hogy ők is képviseltessék magukat az iratok között.

A LEVÉLTÁRBAN ŐRZÖTT IRATANYAG

VÁROSEGYESÍTÉS ELŐTTI (1873) IRATOK: BUDA, PEST ÉS ÓBUDA LEVÉLTÁRAI

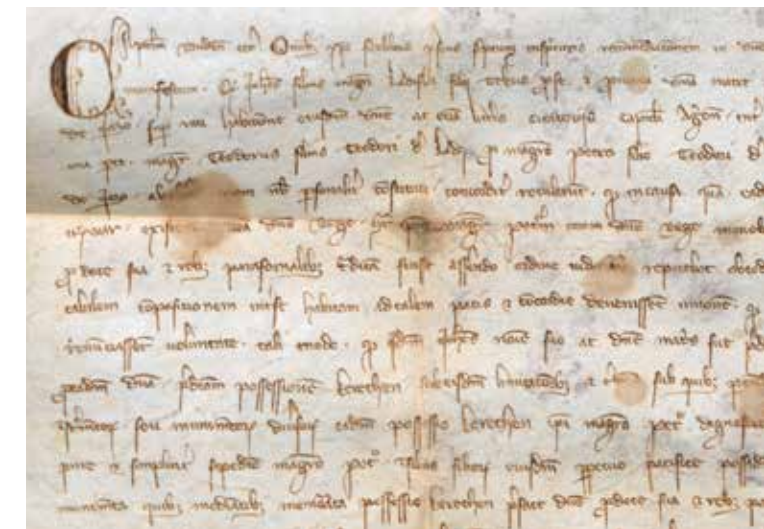
Pest, Buda és Óbuda 1873. évi egyesítéséig mindhárom városrész önálló településként élte életét, és iratanyaguk levéltári szempontból is jól körülhatárolható. 1703-ban Pest és Buda visszanyerte szabad királyi városi jogait és rangját, de az iratkezelés rendezésének kérdése csak az 1760-70-es években került napirendre. A város legfontosabb önkormányzati szerve a választott polgárság (*electa communitas*) testülete volt. E testület tagja a tisztújítások alkalmával megválasztották a tanácsot (*magisztrátus*), a város fő irányító hivatalát. A tanács iratanyaga sokrétű és szerteágazó, de működéséről igen nehéz pontos képet alkotni. A pesti és budai városi polgárjoggal rendelkezők nevét és adatait az 1687-től 1848-ig vezetett polgárkönyvek tartalmazzák. A magisztrátus feladatkörébe tartozott a lakosság teljes, vagy valamilyen megadott szempont (pl. felekezet vagy foglalkozás) szerinti összeírása, illetve az adóösszeírások: ezek nagyon fontos forrásoknak jelentenek a lakosság összetételére, jövedelmi helyzetére vonatkozólag.

Az 1703. évi kiváltságlevél értelmében mindkét város esetében a tanács feladata volt a hagyatéki- és gyámügyek intézése. Fontos irategységeket képeznek a végrendeletek (1696-tól), valamint leltárak (inventaria, 1708-tól), másrészt az árveiratok (*acta pupillaria*, 1753-tól) gyűjteményei.

Budán az Alkamarási Hivatal végezte a város egészségének működésével kapcsolatos gazdálkodási feladatokat. Az Adóhivatal állt a legközelebb a lakossághoz, itt szabták meg az egy polgárra eső adó mértékét. A két hivatal tevékenységét a Kamarai Hivatal fogta egybe, iratanyaga tükrözi a város közel két évszázadnyi gazdálkodását. Pest város esetében a kamarási hivatal egyidős a polgárság 1688. évi megszervezésével. Legértékesebb állaga az a számadássorozat, amely a város évi bevételeiről és kiadásairól 1703–1873 között készült.

A városi rendészet legfőbb hatósága mindkét városban az 1703. évi kiváltságlevél óta a városkapitány volt, akinek első hivatali utasítása 1729-ből maradt fenn. A 19. század első felében létrehozták az egyes városrészek alkaptányságait is. A szabadságharcot követően a városi rendőrség csupán igazgatásrendszeti feladatokat látott el.

A város életében fontos szerepet játszó országos és helyi vásárok, piacok felügyeletét a tanács látta el. Ezen tevékenységgel összefüggésben említendő a Pest városi

piacfelügyelő 1789–1884 közötti időszakból fennmaradt iratanyaga, továbbá a Pest Városi Vásári Bizottmány 1768–1813 közötti jegyzőkönyvei.

Buda város belterületére vonatkozó legfontosabb nyilvántartások a telekösszeírások (1709-től) és a telekátírási jegyzőkönyvek (1705-től). Építészeti- és gazdaságtörténeti szempontból jelentős értéket képviselnek az 1776 után fennmaradt telekbecslési jegyzőkönyvek. Pesten a legrégebbi telekkönyvi iratok az 1694-től vezetett belvárosi telekkönyvek. A telekátírási jegyzőkönyveket 1767-től kezdve kezdték el vezetni. A telekfelmérési könyvek 1769–1811 között készültek. A telekösszeírásokat szintén a telekkönyvi hivatal készítette a Pest városi házigatlanokról 1822–1876 között. Óbudán az úrbéres földek átruházása egészen 1848-ig csak földesúri engedéllyel történhetett, így a község területén fekvő ingatlanokhoz fűződő minden jog, illetve a változások nyilvántartása a földesúri telekkönyvben történt.

Budán a török kiűzését követően 1708-ig a polgármester töltötte be a bírói tiszteletet is. A szabad királyi vá-

rosi rang visszaszerzését követően különválasztották a két tisztséget. 1849–1861 között mindkét városban cs. kir. bíróságok működtek, majd visszaállították a városi törvényszékeket, amelyek 1872-ig, a kir. törvényszékek felállításáig tevékenykedtek. Pesten a város jogi képviselőjét 1712-ig a jegyző látta el, majd külön tisztségviselőt (ügyész) bíztak meg ezzel a feladattal. A városi polgárság polgári és büntető ügyeit az 1767-től külön bíróságként felállított Pest Városi Törvényszék folytatta le. Óbudán az alsó fokú bíraskodást a bíró és a tanács látta el; az ügyek többnyire polgári keresetek, becsületsértési és kisebb bűnügyek voltak. Az ennél jelentősebb ügyek a földesúri bírói fórum, az úriszék elé tartoztak.

AZ 1873 ÉS 1950 KÖZÖTTI ÖNKORMÁNYZATI SZERVEK IRATAI

Budapest főváros (1892-től székesfőváros elnevezéssel) 1930-ig tíz, 1934-től 14 közigazgatási kerületre oszlott. 1950-ben kerületeinek száma – számos környező köz-

ség és kisváros hozzácsatolásával – 22-re gyarapodott. A főváros képviselői szerve a Törvényhatósági Bizottság volt. Elnöke 1934 után már a kormány által kinevezett főpolgármester volt. A központi igazgatás iratanyaga hatósági szervek, ill. szakhivatalok szerint tagolódott. A kutatás az eredeti irattári segédletekkel történik. A Törvényhatósági Bizottság közgyűléseiről határozati jegyzőkönyvek készültek.

A Közigazgatási Bizottságot 1876-ban az állami és a törvényhatósági közigazgatás összehangolására hozták létre. A közigazgatási ágak összehangolásának keretét a havonta tartott teljes ülések jelentették. A bizottság elé terjesztett jelentések 1924-től maradtak fenn folyamatos jelleggel.

A városi adminisztrációra vonatkozó legfontosabb adatokat tartalmazó tanácsai, majd polgármesteri iratok évek, azon belül ügyosztályok szerinti rendben tartalmazzák az ügyiratokat. Kutatásuk a fennmaradt mutatókönyvek segítségével történik. Az ügyosztályok 1926 után keletkezett iratai – a jogügyi, a köz- és magánépítészeti, valamint a társadalompolitikai ügyek kivételével – 1945-ben jórészt megsemmisültek.

A kerületi eljáróságok hatáskörébe tartoztak elsőfokú iparhatósági jogkör mellett az alsó fokú közegészségügyi igazgatás, a kihágási bíraskodás, az építésrendőri teendők, az útburkolatok és csatornák fenntartása, szegénygondozás, a tankötelesek nyilvántartása, a vásárrendészet és a hatósági bizonyítványok kiállítása. Az I. kerületi eljáróság 1945 előtti iratai teljesen elpusztultak, a többi eljáróságnak a 19. században kelt dokumentumai többnyire töredékesen maradtak fenn.

A főváros gazdálkodásáról az évente kinyomtatott költségvetésekből és zárszámadásokból alkothatunk átfogó képet. A főváros vagyonának nyilvántartása, a teljes pénz és vagyonkezelés ellenőrzése, a zárszámadás elkészítése a Számvevőség feladata volt.

Levéltárunk őrzi az 1950-ben Budapesthez csatolt városok és községek iratanyagát. Az ezekben való eredményes kutatáshoz azonban nem nélkülözhetőek a Pest Megyei Levéltárban található megyei törvényhatósági (alispáni, főszolgabírói) és állami szervek iratai sem, mivel az érintett települések korábban a vármegye kötelékébe tartoztak. Ez, a szinte teljesen összefüggő települési öv 1949-ben 16 községet és 7 várost foglalt magába.

A TANÁCSOK IRATAI 1950–1990

A szovjet mintához igazodó tanácsrendszer bevezetésére 1950-ben került sor, s mind fővárosi, mind kerületi szinten megalakultak a tanácsok. A szervezet három fő egységre oszlott: a lakosság által választott tanácstestület, a tényleges irányítást ellátó végrehajtó bizottság és az ún. szakigazgatási szervek, az egyes tanácsai osztályok. Legfontosabb dokumentumok: fővárosi és kerületi tanács- és VB-ülési jegyzőkönyvek (a fővárosi szintű testületek üléseinek napirendi jegyzékei a levéltár nyilvántartásaiból elérhetők; részben digitalizált hangfelvételek is) és szakigazgatási iratok.

FŐVÁROSI MDP ÉS MSZMP VALAMINT A HNF IRATAI

Az 1948–1989 közötti korszak kommunista állam-pártjainak (1948–1956 Magyar Dolgozók Pártja, 1957–1989 Magyar Szocialista Munkáspárt) fővárosi, kerületi és fontosabb vállalati, intézményi szerveinek iratai vannak a levéltár őrizetében. A tanácsi iratok kutatásának is fontos háttérforrását alkotják. Az 1956 utáni korszakból a Hazafias Népfront Budapesti Bizottságának iratai számottevőek.

A Népi Ellenőrzési Bizottság (1958–1989) felépítése a főváros közigazgatási szervezetéhez igazodott, s feladata „a nép vagyonának védelme a visszaélések ellen, a közérdekű bejelentések kivizsgálása, az elleneséges és korrupció elemek leleplezése és eltávolítása, a feltárt hibák megszüntetése” volt, mindazonáltal a fennmaradt iratok értékes adalékokat szolgáltatnak a főváros kerületeinek múltjához.

FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZATOK IRATAI

A levéltárba folyamatosan kerülnek be a ma működő önkormányzatok testületi és hivatali iratai. Jelenleg főként a Fővárosi Közgyűlés, valamint a kerületi önkormányzatok képviselőtestületi üléseinek jegyzőkönyveit és hangfelvételeit, valamint a közmeghallgatások hangfelvételeit tartalmazza a fondfőcsoport.

JOGSZOLGÁLTATÁSI SZERVEK IRATAI

A jogszolgáltatási szervek iratai között találhatóak a Budapesti Királyi Ítéltábla irategyüttese. Az Ítéltábla által 1916–1950 között másod- vagy harmadfokon tárgyalt büntető és polgári perekben hozott határozatok (ítéletek) csaknem teljesen fennmaradtak, A Törvényszék iratanyagában található a legteljesebb hazai polgári kori peres iratsorozat.

A büntető bírászkodás tekintetében a két világháború közötti időszakból maradt fenn számottevő iratanyag. A dualizmus időszakából csak kisebb (Büntetőtörvényszék) vagy nagyobb (Büntető Járásbíróság) töredékek őrződtek meg. A járásbíróságok Budapest egyesítése (1873) után a csekélyebb súlyú polgári és büntetőügyek vitelére jogosított alsó fokú bíróságokat a kerületekre utaló névvel jelölték meg.

A népbíróságokat 1945-ben állították fel a „háborús és népellenes” cselekmények megtorlására. Kiemelt jelentőséggel bírnak a korábbi rendszer politikai vezetői elleni perek iratai: 1945–1946-ban itt hoztak ítéletet többek között Bárdossy László, Sztójay Döme, Szálasi Ferenc, Imrédy Béla volt miniszterelnökök ellen. A Budapesti Népbíróság 1949-ben megszűnt.

A magyar bírósági szervezet 1950 után radikális változásokon ment át. Elsőfokú általános hatáskörű bíróságnak a járásbíróságokat tették meg, polgári és büntetőügyekben egyaránt. A Fővárosi Bíróság ettől kezdve csak nagyobb jelentőségű ügyekben járt el elsőfokú fórumként. Büntetőperes iratai 1986-ig kerültek a levéltár őrizetébe. Itt találhatóak az 1956-os forradalom részvevői elleni perek iratai is. Igen gazdag a Fővárosi Főügyészség szocialista kori irategyüttese.

Közjegyzői iratok

A hiteleshelyek megszűnte után 1875-től a királyi magánközjegyzők (12) adták ki a közhitelességű okiratokat és hitelesítették a magánokiratokat. A közjegyzői törvény a Budapesten működő közjegyzők illetékességét a pesti, a budai és a pestvidéki törvényszékek területére állapította meg. A budapesti közjegyzők 1875–1949-ig terjedő iratanyaga szinte egyedülállóan teljes más budapesti jogszolgáltatási iratanyagokhoz képest. 1950-ben a közjegyzőséget államosították, levéltárunkban az állami közjegyzői iratokból 1950-től 1984-ig terjedően zömmel a hagyatéki iratok találhatóak.

Büntetésvégrehajtási intézetek iratai

A két legjelentősebb intézmény a Budapesti Királyi Büntetőtörvényszéki Fogház (1895-től), valamint a Budapesti Királyi Országos Gyűjtőfogház (1896-tól) volt. A legszámottevőbb iratfajtát a fogolytörzskönyvek és a tolonctörzskönyvek jelentik.

Személyleírása:		Személyi visz.	
Nagysága: 154	Státusza: 123	Státusza: 123	Státusza: 123
Testalkata: közep	Utolsó lakhelye: Pest	Utolsó lakhelye: Pest	Utolsó lakhelye: Pest
Arca: hosszú	Türelmi: 123	Türelmi: 123	Türelmi: 123
Arcazina: barna	Életkora: 48	Életkora: 48	Életkora: 48
Haja: barna	Anganyelve: magyar	Anganyelve: magyar	Anganyelve: magyar
Honoloka: közep	Nyelvismereti: 123	Nyelvismereti: 123	Nyelvismereti: 123
Szemöldöke: barna	Értelmiségi: 123	Értelmiségi: 123	Értelmiségi: 123
Szeme: barna	Hittartás: 123	Hittartás: 123	Hittartás: 123
Orra: keskeny	Családi állapota: házas	Családi állapota: házas	Családi állapota: házas
Szája: keskeny	Szája áll: 123	Szája áll: 123	Szája áll: 123
Fogai: hiányos	Hivatala: csekély	Hivatala: csekély	Hivatala: csekély
Borja: 123	Bőr-é vágással: 123	Bőr-é vágással: 123	Bőr-é vágással: 123
Alta: keskeny			
Különös ismertető jelei: 1.			
1. előbb lakás miatt			
Milyen sérelmekért vagy vétségért büntetett előbb? (vagy hány sérelmekért, büntetést álltál (visszaszá) büntetett? hányabszor)			
Azon büntetéseknél, amelyek miatt lementetted, vagy a megítélésed alá helyeztetted?			
Hol tartóztatott le, mi (év, hó, nap, óra) és k. által?			
A fogházba való bevitel ideje (év, hó, nap, óra)			
Az előleges felvétel kért hatóságának (hatósági köznevezés) vagy a letartóztatottat bekezdő bíróságának neve, székhelye és rendeltetésének száma: Az előleges letartóztatást vagy vizsgálati fogságha helyezést rendelő bírói határozat helye és száma a vizsgálati fogság elrendelésének oka:			
Változnak társai:			
A letartóztatott egészségi állapota (jó, közepes, rossz, elmebetegségre hajlandó, aranybetegségre (Epilepsia) vagy örökli halban szenved-e)			

Ügyészségek iratai

A Budapesti Királyi Főügyészség területi illetékessége, az Ítéltáblához hasonlóan, országrésznyi területre terjedt ki. 1871-ben a Pesti, majd a Budapesti Királyi Törvényszéknél folyó perekben a vád képviselőjére létesült a Budapesti Királyi Ügyészség. Az 1930-as évek előtti iratokban kutatni csak adatbázis segítségével lehetséges.

ÁLLAMRENDŐRSÉGI IRATOK

A fővárosi önkormányzat rendőri közegei 1873-ban kerültek a belügyminiszter közvetlen irányítása alá. Az iratanyag 1945-ben csaknem teljesen megsemmisült. A levéltárunk őrizetében lévő dokumentumok legnagyobb részét az 1880-as évektől 1910-ig fennmaradt Főkapitányi elnöki rezervált iratok alkotják. Az 1989 előtti BRFK működésére és szervezetére vonatkozóan is jelentős mennyiségű irattal rendelkeznek a levéltár.

ANYAKÖNYVEK, KATONAI NYILVÁNTARTÁSOK, NÉPSZÁMLÁLÁSI IRATOK

Az állami anyakönyvezés 1895. október 1-jétől kötelező. Az anyakönyveket a kerületi szervek vezetik, melyek a levéltárnak biztonsági okokból rendszerezett másodpéldányokat továbbítottak 1980. december 31-ig. Ettől az időponttól az anyag gyarapodása lezárult. Az időközben bekövetkezett változásokat az anyakönyvi hivatalok továbbítják a levéltárnak, amely azokat utólagos bejegyzésként bevezeti. Az 1895 előtt, a régi főváros területére vonatkozó egyházi anyakönyvek a BFL mikrofilmtárában is kutathatók.

A 20-21 éves korosztály rendszeres évi sorozásairól készült lajstromok sok száz kötetet töltenek meg, a sorozat legnagyobb része az 1876–1914 közötti időszakból, valamint az I. és a II. világháború éveiből maradt fenn. Az 1857-es budai népszámlálás, az 1941. évi országos népszámlálás budapesti, valamint az 1945. évi Budapestre korlátozódó népszámlálás lakásívei az épületstatisztikai adatok esetében az országosan használt lakásívnél részletesebb adatokat tartalmaznak. A lakásívek a lakók felsorolása mellett személyes adatokat is tartalmaznak; kutatása kerület, utca, házsám alapján történik.

ÉPÍTÉSÜGYI, VÁROSRENDEZÉSI, TERVTÁRI IRATOK

A modern értelemben vett építési engedélyezési eljárás Pesten és Budán a 19. század első évtizedeiben alakult ki. Budán az építkezésekre vonatkozó iratok többsége ebből az időszakból a tanácsi iratsorozatokban található, a magán- és középületek tervei az Építési Bizottmány (1810–1827, 1832–1834) és a Szépítő és Építő Bizottmány (1850–1873) sorozataiban lelhetőek fel.

Pest esetében első helyen említendő a tanács mellett 1804-től tevékenykedő Pest Város Szépítési Bizottmány. Ennek helyébe 1861-től a Pest Városi Építő Bizottmány lépett. A városi szakhivatalok közül a városépítészet, illetve városrendezés területén a Pest Városi Mérnöki Hivatal tevékenysége volt a legjelentősebb. Óbudán a községi építkezésekre vonatkozóan a tanácsülési jegyzőkönyvek, illetve iratok szolgáltatnak adalékokat. 1861-ben jött létre az Építési Bizottság, amely a városegysítésig tevékenykedett.

Pest, Buda és Óbuda közigazgatási egyesítését (1873) megelőzte a műszaki-városrendezési értelemben egységes város megteremtése. Az erre vonatkozó alapvető rendelkezéseket az az 1870-ben született törvény tartalmazza, amely egészen 1948-ig meghatározta a városigazgatás építésügyi-városrendezési ágazatának működését. A törvény által létrehozott Fővárosi Közmunkák Tanácsa ülésjegyzőkönyvei teljes egészében fennmaradtak, az iratanyag azonban 1944-ig töredékes. A fővárosban a városegysítéstől a 2000-es évek elejéig engedélyezett építkezések tervei és a vonatkozó engedélyiratok az Építési ügyosztályok tervtárában találhatóak, a jelenlegi helyrajzi számok rendjében lerakva.

A Nagy-Budapest kialakításával a fővároshoz csatolt területekre vonatkozóan a tervtár csak 1950 után keletkezett terveket őriz. Az ezt megelőző időszak építésügyi dokumentumai a peremkerületek városi és községi, illetve tanácsi irataiban lelhetőek fel. A főváros által emelt középületek terveit a Közületi Tervtár gyűjteménye tartalmazza. A tervtári gyűjtemények fontos részét képezik még a Fővárosi Közmunkák Tanácsa, a Polgármesteri tervtár, illetve a Mérnöki Hivatal tervei. Néhány építész tervhagyatékát is őrizzük, közülük kiemelkedik Ybl Miklós hagyatéka. Gyűjteményünk további jelentős sorozatait képezik az építési vállalkozóktól és vállalatoktól átvett irat- és tervtárak (például a Havel Lipót és a Sorg Antal cégek tervei). Az 1950 utáni időszak fővárosi építészet-, várostervezés- és műemlékvédelem-története szempontjából Budapesti Műemlékfelügyelőség, valamint

néhány tervező- és kivitelező vállalatnak a terv- és iratanyaga bír a legnagyobb forrásértékkel.

TELEKKÖNYVEK

A levéltár őrizetében lévő betétek városrészenként a következők: budaiak 1871–1921; óbudaiak 1875–1921; pestiek 1878–1926; Újpest 1883–1950; Rákospalota 1885–1934; továbbá: az 1920-as évektől 1972/73-ig vezetett Duna-balparti, Duna-jobbparti és peremkerület telekkönyvi betétek, valamint irattári segédleteik, továbbá az ingatlan-nyilvántartás szerkesztésekor készült tulajdoni lap tervezetek; 1973-tól vezetett papíralapú tulajdoni lapok.

TÉRKÉPEK

A törzsállományt az 1911-ben felszámolt Mérnöki Hivatal által őrzött térképek alkotják. A hagyományos térképek mellett szabályozási terveket, helyszínrajzokat is őrzünk. Elsősorban a fővárosi közigazgatás mindennapi működése során keletkezett,

fővárosra vonatkozó anyaggal rendelkezünk. A 18. század végétől a városegysítésig terjedő időszak jellemzője a kéziratos szabályozási és telekosztási tervek, valamint a tájékoztató célú várostérképek. Igen jelentősek a városegysítéshez kapcsolódó felmérési, ill. ingatlan-nyilvántartási térképsorozatok, majd ezt követően a városgazdálkodáshoz és -tervezéshez kapcsolódó térképsorozatok. A gyűjtemény elsődlegesen 1873 előtti, 1873–1950 közötti és 1950 utáni térképekre, ezen belül területi egységek, továbbá időrend szerint tagolódik.

GAZDASÁGI ÉLET, IPAR, KERESKEDELEM, KÖZLEKEDÉS FORRÁSAI

A 18. századtól kezdve fennállott céhek véglegesen 1872-ben szűntek meg. Jellemző iratfajták: céglevelek és egyéb szabályzatok; céggyűlési, közgyűlési és választmányi jegyzőkönyvek; mesterkönyv, szegődtetési és szabadítási könyvek, legény- és tagdíjnyilvántartások; számadási könyvek és iratok.

Az ipartestületek 1884-ben Budapesten iparágak szerint, a képesítéshez kötött ipart űzők számára kötelezően alakultak meg. Levéltárunk jelenleg 47 szakma szerinti ipartestület iratait őrzi.

Az iparügyi igazgatás teendőit alapvetően a törvényhatóság szervei látták el. Az elsőfokú iparhatóság a kerületi elöljáróság, a másodfokú a tanács, 1930-tól a polgármester volt. A cégbíróságon be nem jegyzett kisipari üzemek, kiskereskedések adatai elsősorban az elöljárósági iratokból, az iparlajstromokból rekonstruálhatók. Jelentős forráscsoportot képeznek az ipari, a kereske-

delmi vállalatok, a bankok és takarékpénztárak, valamint a termelő, értékesítő és szolgáltató szövetkezetek fondjai. A főváros nagyszámú vállalatnak, üzemnek volt a tulajdonosa. Legsokrétöbb a közlekedési vállalatok, mint a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság és elődvállalatai iratanyaga.

A Székesfővárosi Vízművek iratai a kommunális vezetékes vízszolgáltatás kezdetéig, 1868-ig nyúlnak vissza. Budapest gázellátása 1910-ben az Általános Osztrák–Magyar Légszesz Társulat megváltása útján került a főváros kezelésébe. Budapest Székesfőváros Gázműveinek iratanyaga ettől az időponttól maradt meg, az elődvállalat iratai nem kerültek a levéltárba. Az áramszolgáltatást 1893–1914 között két magánvállalat látta el. A főváros 1911-ben határozta el ezek megváltását és saját erőmű építését. Budapest Székesfőváros Elektromos Műveit 1914-ben hozták létre. A főváros pénz- és hitelintézeteket is létrehozott. Saját bankját, a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Rt.-t 1928-ban alapította. A kereskedelmi és élelmezési vállalatok közül említésre méltó anyag a Községi Élelmiszerárúsító Üzemtől, valamint a Községi Lóhúsüzemtől maradt fenn. A gyógyfürdő- és idegenforgalmi vállalatok közül jelentékeny a Szent Margit Gyógyfürdő Rt. anyaga, a Gellért Fürdő és Szállónak csak építési tervrajzai maradtak meg.

SZOCIÁLIS GONDOSKODÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGY FORRÁSA

A hatósági szociális gondoskodás a 19. században és a 20. század elején lényegében szegénysegélyezést jelentett. Az ezzel foglalkozó társadalmi szervezetek

iratai csekély számúak, az illetékes tanácsi–polgármesteri ügyosztályoké viszont tömegesen maradtak meg. A kérdőívek a századforduló táján a személyi adatokon kívül már azt is tudakolták, hogy a kérelmezőnek miért nincs jövedelme, hány gyereke van, milyenek a lakásviszonyai. Egy-egy ügyiratból sokszor a segélyezettnek a hatóságokkal fennálló kapcsolata több éven át nyomon követhető.

A fővárosban működött egészségügyi intézmények iratai töredékesen kerültek a levéltárba, ám a főváros törvényhatósága egészségügyi hatóságként és intézmények fenntartójaként egyaránt nagy mennyiségű iratot hagyott ránk.

ISKOLAÜGY, OKTATÁS FORRÁSAI

A levéltárba került anyag túlnyomó részét a főváros által fenntartott községi iskolák teszik ki, de nagy számban őrizzük állami, felekezeti, társulati és magániskolák iratait is. Az alsó- és a középfokú oktatás minden jelentős iskolatípusa aránylag bőségesen reprezentált, a felsőfokú oktatást ugyanakkor csak néhány tanár- és tanítóképző intézmény képviseli. Az iratanyag zömmel az 1950-es évek első feléig terjed. Jellemző iskolai iratfajták: tantestületi jegyzőkönyvek, általános ügyviteli iratok, iskolai anyakönyvek, számadási iratok, osztály- és felvételi naplók. Az állami oktatásügyi szakigazgatás szervei közül kiemelkedő fontosságú az 1884-től működött Budapesti Királyi Tankerületi Főigazgatóság, amely 1935-ig a középiskolák, azt követően pedig a Tanfelügyelőség közreműködésével az összes többi iskolatípus felügyeletét ellátta.

KULTURÁLIS ÉLET, SAJTÓ FORRÁSAI

A kulturális életre vonatkozó iratok legtetemesebb hányadát a fővárosi törvényhatóság kulturális politikáját és tevékenységét, valamint a főváros által fenntartott intézmények működését tükröző dokumentumok teszik ki. A levéltár kiemelkedő forrása a fővárosi sajtó múltjának is. A II. világháború előtti időszakban a polgármester felelt azért, hogy az induló lapok a törvényes kellékeknek megfeleljenek. A sajtótörténeti források másik nagy csoportját a bírósági és ügyészségi sajtóperes és sajtófelügyeleti iratok jelentik.

EGYESÜLETEK IRATAI

Pesten és Budán már a 18. század elejétől kezdve alakultak különböző egyházi, hitbuzgalmi, temetkezési egyletek, majd a 19. század első felében sorra jöttek létre az irodalmi, politikai, önszegélyező egyesületek. A budapesti egyesületek alapszabályainak gyűjteménye az 1945. évi ostrom idején elpusztult, így külön gyűjteményként csak az 1945–1950 között működött egyletek nyilvántartása és alapszabályai maradtak fenn. Az 1950 előtt önálló peremvárosokban és községekben működött egyesületek alapszabály-gyűjteményei a II. világháború előtről is fennmaradtak. 1947–1949 között felszámolták az egyházi, polgári, szakmai, kulturális és gazdasági jellegű egyesületek döntő hányadát. Az egyesületek sajtó archívumai igen kis számban kerültek levéltárunk őrizetébe.

CSALÁDOK, SZEMÉLYEK IRATAI

A zömmel 19. és 20. századi családi és személyi fondok nagyobb része letét, ajándék és vásárlás útján került, illetve kerül folyamatosan a levéltár őrizetébe. A családi iratok olykor több generáció életmód- és szemléltváltzásait, a családi szerkezet, kapcsolatrendszer és a vagyoni helyzet átalakulását tárják elénk. A személyi fondok egy-egy magánszemély élete során összegyűlt személyi okmányokat, származási, képzési, alkalmaztatási, vagyoni iratokat, illetve fokozottan személyes jellegű irattípusokat ölelnek fel: napló, magánlevelezés, visszaemlékezés, feljegyzések, családi fényképek. Arra törekszünk, hogy ne csak a fővárosi társadalom felsőbb körei, hanem annak minden rétege képviseltetve legyen a gyűjteményben.

FOTÓTÁR

Fotótári gyűjteményünk alapvető célja Budapest arcátváltzásának követése és dokumentálása. Jelentős a 34000 fekete-fehér felvételtől és filmnegatívól, valamint 1600 digitális felvételtől álló városfotó sorozat (1990–2002); a Városrendezési Főosztálytól átvett fotók az 1960-as évek Budapestjét dokumentálják; az 1940-es évek első felében, valamint az 1950–60-as években a Csepel Művekről készült képek több oldalról közelítik meg részben a Weiss Manfréd Művek, részben pedig a Csepel Vas- és Fémművek dolgozóinak életét és körülményeit. Klösz György fotográfus 1873 és 1913 között készült felvételei a régi Budapest jelentős köz- és magánépületeit, utcáit, tereit, parkjait, valamint a történeti

Magyarország területén lévő kastélyokat tárják elénk. A régi Budapestről szól Gyökér István 1880 és 1960 közötti képeslapgyűjteménye. A budapesti képeslapok jórészt ajándékozás révén kerültek a levéltárba. A magánszemélyektől vásárolt vagy ajándékba kapott fotók között található I. világháborús és 1956-os eseményfotók is. A BRFK Hivatala Bűnügyi Technikai Osztálytól segédletek nélkül átvett több mint 100 000 darab fotónegatív az 1955 és 2009 között keletkezett bűnügyi helyszínelés során rögzített eseményeket mutatja be. A Budapesti Városvédő Egyesülettől származó fotógyűjtemény 1983-tól 2010-ig több ezer felvételen örökíti meg a főváros látványait.

A BFL ÁLLOMÁNYVÉDELMI MŰHELYE

A BFL-ben állományvédelmi szempontú mikrofilmmezés 1973 óta folyik. Ez idő óta 15 millió mikrofilmfelvétel készült, amely a kutatóteremben hozzáférhető. A mikrofilm, mint állományvédelmi eszköz

továbbra is fontos szerepet tölt be a levéltárak életében, jóllehet nehézkes és lassú használata soha nem tette kedvelté kutatói körökben. A 21. század levéltára előtt álló kihívás az iratok mind szélesebb körben történő digitalizálása, egybekötve a kereshetőséget biztosító adatbázis-építéssel. Az adatbázis-építésekhez kapcsolódóan évek óta folyik a papír alapú iratok digitalizálása is és mikrofilmeink jelentős részét is digitalizáltuk. A digitalizáló műhely nagyarányú eszközfejlesztése lehetővé tette, hogy a digitalizálási munkálatokat a levéltár saját erőből végezze.

BUDAPEST FŐVÁROS LEVÉLTÁRA ADATBÁZISAI

Budapest Főváros Levéltára több millió rekordot tartalmazó adatbázis-rendszerének adatai folyamatosan bővülnek és a levéltár honlapjáról, az E-levéltári Portálról, a BFL által működtetett Magyar Levéltári Portálról, továbbá a közös közgyűjteményi portálon

(www.hungaricana.hu) elérhető. Ezeken a portálokon 2015-ben 1 millió 341 ezer BFL-ben őrzött irat adata érhető el, ebből 503 ezer rekord esetében az irat digitalizált képe is megtalálható, mintegy 1 millió 650 ezer oldal terjedelemben. Az adatbázisok elsősorban olyan források adatait teszik hozzáférhetővé, amelyek révén a város lakói, az épített környezet, a vizuális, valamint a pártállami múlt forrásai kerülnek közelebb hozzánk.

A személyi rekordokat tartalmazó adatbázisok a levéltári dokumentumokban szereplő természetes vagy jogi személyekről nyújtanak információt. A következő ügyekhez készültek adatbázisok: árvaszéki ügyek, büntető ügyek, hagyatéki (és egyéb nem peres) ügyek, közjegyzői okiratok, polgári perek, kihirdetett végrendeletek, fogolytörzskönyvek, érettségi jegyzőkönyvek, igazolóbizottsági ügyek, vállalati személynévjegyzék, cégbírósi ügyek, budapesti lakcímjegyzék 1900, Király utcai választói névjegyzék adatbázis.

ARCHONTOLÓGIAI ADATBÁZISOK

Buda és Pest polgárai 1686–1848, Óbuda mezőváros tiszt(ség)viselői, közös archontológia a főváros 1948–1989 közötti párt és az 1950–1989 közötti tanácsi irataihoz, Budapest középkori történetére vonatkozó oklevelek adatbázisa (jelenleg több mint 4000, nem a BFL-ben őrzött 1526 előtti oklevelek adatbázisát tartalmazza).

TESTÜLETI JEGYZŐKÖNYVEKET FELDOLGOZÓ ADATBÁZISOK

Buda város tanácsa (1687–1816) és Pest város tanácsa (1688–1786) digitalizált tanácsulési jegyzőkönyveit, Budapest (Székes)főváros Törvényhatósági Bizottsága 1873–1949 közötti közgyűlési jegyzőkönyveit és a Magyar Dolgozók Pártja (MDP) és a Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP) egyes fővárosi vezető testületeinek jegyzőkönyveit tartalmazza.

TÉRKÉP- ÉS TERVTÁRI ADATBÁZISOK

A BFL Levéltári Nyilvántartó Rendszerében a Tervtár minden kutatható sorozataról rendelkezésre állnak tételszintű rekordok. E rekordok az adott sorozat jellegétől függően vagy egy-egy tervezési feladatot, építkezést írnak le, vagy pedig egy adott ingatlanhoz kapcsolódó, hosszabb időszak során keletkezett terv- és iratanyagra vonatkoznak.

A Budapest régi térképei adatbázis Magyar Levéltári Portálon publikált változata a budapesti közgyűjteményekben és néhány egyéb tudományos intézményben található, Budapestet és elődtelepüléseit ábrázoló

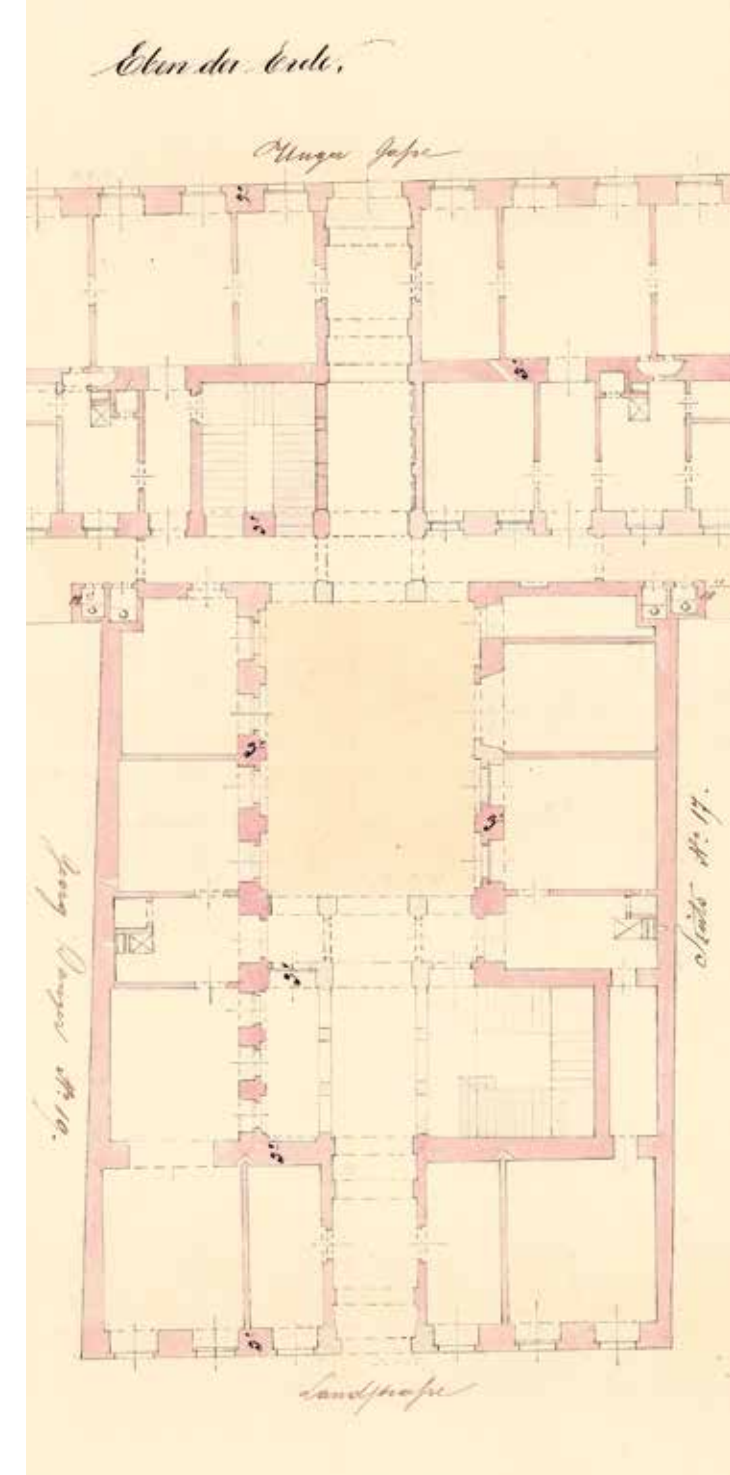
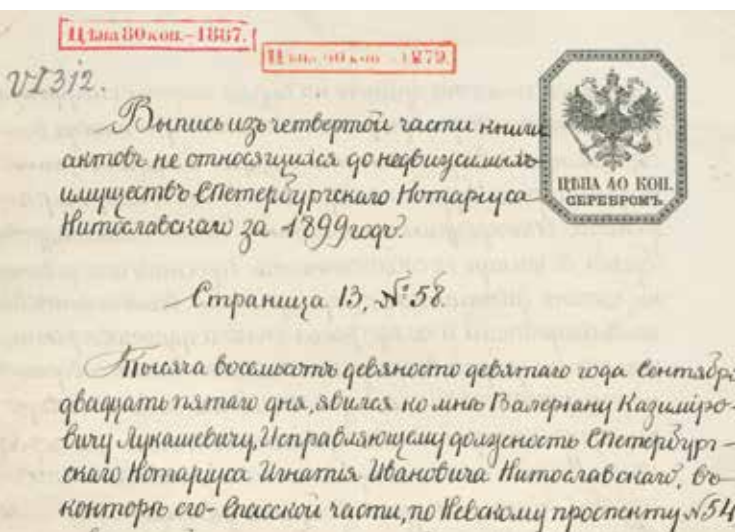
térképek leírását tartalmazza. Buda és Pest történeti topográfiája több budapesti városnegyed 1873 előtt beépített vagy parcellázott területének történeti helyrajzára vonatkozó adatokat tartalmaz. Segítségével a 17. század végétől napjainkig követhető nyomon az itt fekvő telkek azonosító adatainak változása. Pest szabad királyi város Építő Bizottmánya (1861–1873) működéséről készült adatbázis több mint 11 ezer építési engedélyezési ügy iratait tartalmazza. Budapest Főváros Levéltára őrzi az ország legnagyobb építészeti hagyatékát, Ybl Miklós közel hétezer tervlapjából álló építészeti gyűjteményét. Az adatbázis a tervlapok darabszintű, az építkezésekre vonatkozó szerződéseket, számlákat tartalmazó iratanyagok pedig tételszintű leírását adja.

FOTÓTÁRI ADATBÁZISOK

A Klösz György fotóalbumairól készült adatbázis a korai magyar fotográfia egyik legismertebb alakja, Klösz György (1844–1913) által 1875–1913 között készített város-, kastély-, épület- és tárgyfotók digitalizált másolatait és leírását tartalmazza. A képeslap-adatbázisban közzétett magángyűjtőktől származó digitalizált képeslapokon az 1880-es évektől az 1960-as évekig bezárólag követhető nyomon fővárosunk arculatának változása.

A LEVÉLTÁR SZAKKÖNYVTÁRA

A levéltárosok és kutatók tudományos munkájához segítséget nyújt a levéltár több mint 60.000 kötetes szakkönyvtára is. A könyvtár fő gyűjtőköre Budapest

főváros és elődtelépüléseinek irodalma: a teljesség igényével, dokumentumtípustól függetlenül gyűjti a főváros életével, történetével, intézményeivel foglalkozó kiadványokat. Levéltárunk emellett nagy súlyt helyez a magyar- és egyetemes történelmi, helytörténeti, statisztikai, jogtörténeti, levéltártudományi stb. munkák, illetve a nemzetközi várostörténetírásban való naprakész tájékozódást biztosító alapvető nemzetközi várostörténeti művek beszerzésére. A könyvtár szolgáltatásait a levéltár munkatársain kívül csak a regisztrált kutatók vehetik igénybe. Állománya 100 %-ban feldolgozott, az online katalógus a levéltár honlapján elérhető.

ÜGYFÉLSZOLGÁLAT

Az ügyfelek telefonon, levélben, faxon, személyesen és e-mailen kereshetik fel ügyfélszolgálatunkat. A hozánk forduló ügyfeleket tájékoztatjuk a kutatás menetéről és annak lehetőségeiről, a kért irat felkutatásához szükséges adatokról és a jogosultság igazolásához szükséges okiratokról.

Az E-mailen történő megkeresés esetén az általános tájékoztatáson, túlmenően személyes adatot nem szolgáltatunk, illetve személyes, vagy védett adatot tartalmazó dokumentumot nem küldünk, mivel az ilyen dokumentum csak a jogosultság igazolása után adható ki. A levéltár ügyfélszolgálatán leggyakrabban előforduló ügýtípusok: a tanulóidő, illetve a munkaviszony igazolásához szükséges adatok, hagyatéki ügyek, földhivatali iratok.

KUTATÓSZOLGÁLAT

Levéltárunkban kutatásra jogosult minden természetes személy, aki kötelezi magát az érvényes kutatási szabályzat betartására. A BFL két kutatótermi részleggel rendelkezik: a nagy kutatóteremben kutatható a levéltár összes irategyűjtése, illetve a mikrofilmek és a digitális állományok. A tervtári kutatóteremben az 1873-as városegyesítéstől a 2006. évig engedélyezett, valamint az 1950 előtti Budapest területén folyt építkezésekre vonatkozó tervek és iratok tekinthetők meg. A levéltári kutatás első lépéseként be kell iratkozni a levéltárba, amelyet elektronikus úton vagy személyesen is meg lehet tenni. A látogatói jegy birtokában tud a kutató a levéltári iratanyagból kikérni, szintén elektronikus vagy személyes úton. Az iratok előkészítésének határideje változó: a segédletek (pl. mutatókönyvek), mikrofilmek a kérést leadását követő munkanapon már átvehetőek, míg a szálas iratok előkészítése alapesetben három munkanapos határidővel történik.

A kutatás során lehetősége van a kutatónak a levéltár által nyújtott különböző reprográfiai (másolati) szolgáltatásokat igénybe venni. A kutatóteremben 20 asztali számítógép található, ami a helyben történő digitális kutatás feltételeit biztosítja. A digitalizált audió és videó anyagok megtekintésére is lehetőség van.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG

A levéltár hagyományos közigazgatási és a történeti kutatások elősegítését betöltő feladatai mellett egyre nagyobb igénnyel jelentkezik a társadalom részéről, hogy tevékenyen részt vállaljon a főváros kulturális életében és az érdeklődők minden rétege számára változatos programokat és tájékozási lehetőségeket kínáljunk. A 2014. január 1-jével létrehozott Tájékoztatási és közművelődési osztály tevékenysége ennek az igénynek a kielégítésére alakult meg: a levéltár tudományos profilját valamint hazai és nemzetközi tudományos kapcsolatait érintő feladatok mellett annak a szélesebb nagyközönség felé nyitó, kulturális, közművelődési, levéltár-pedagógiai feladatait koordinálja. Levéltárunk épülete alkalmas mind tudományos konferenciák, mind pedig – az első emeleti kiállító teremnek és a földszinti tágas aulának köszönhetően – kiállítások megrendezésére. 2014-ben a „Széttépett

esztendők” kiállítással és konferenciával csatlakoztunk a Holokauszt Emlékév programsorozatához, valamint komoly részt vállaltunk az Ybl Bicentenáriumi rendezvényeiben is. A kiállítások tematikája a levéltárunkban őrzött iratanyag alapján kerül kiválasztásra, hogy ilyen módon is a nagyközönség elé tárhassuk az intézményünkben őrzött történeti kincseinket. Olyan országos szintű rendezvényekhez is csatlakozunk, mint a Múzeumok Éjszakája vagy a Múzeumok Majálisa.

Budapest Főváros Levéltára az elsők között nyitotta meg kapuit a levéltár-pedagógiai foglalkozások előtt. Csatlakoztunk az Iskolakapun kívüli programokhoz, célunk a kialakított intézményi kapcsolatok fenntartása és bővítése. többek között a kiállításokhoz csatlakozó pedagógiai programtervek készítésével, a középiskolások számára az irányított kutatások szervezésével.

TUDOMÁNYOS MUNKA, KIADVÁNYKÉSZÍTÉS

Levéltárunk jelentős hangsúlyt helyez munkatársaink szakmai továbbképzésére. Többen Phd tanulmányokat folytatnak, illetve doktori dolgozatukat készítik. A levéltár tudományos besorolású munkatársai több hazai és külföldi konferencián vesznek részt előadóként és hallgatóként egyaránt. Több felsőoktatási intézménnyel és kutatóközponttal kötöttünk együttműködési megállapodást. Az MTA Történettudományi Bizottság Várostörténeti Albizottságával és az URBS Magyar Várostörténeti Évkönyvvel együttműködésben kétévenként megrendezésre kerülő várostörténeti konferenciánk rangos eseménynek számít a tudományos rendezvények sorában.

A BFL által kiadott URBS Várostörténeti Évkönyv kötetei a magyar várostörténetírás jelentős munkáit képviselik. A Várostörténeti Tanulmányok sorozatban jelenleg a 14. kötetünk jelenik meg. Kiadványaink magas minőségét jelzi, hogy a 2013-ban az Év Levéltári Kiadványa díjat nyert Kós Károly kötetünk, 2014-ben pedig az Ybl-épületsorsok az Unger-háztól a Kálvin térig című tanulmánykötetünk kapta meg a Magyar Levéltárosok Egyesülete által adományozott díjat.

Levéltári kiadványainkról honlapunk ad tájékoztatást, illetve az utóbbi évek digitalizálási munkájának köszönhetően 2014-ig bezárólag a Magyar Levéltári Portálon keresztül, illetve a Hungaricana portálon is elérhetőek.

A LEVÉLTÁRRÁ VONATKOZÓ SZAKIRODALOM

Horváth J. András: Budapest Főváros Levéltárának története. Bp., BFL, 1996. (Levéltárismertető, 1.)
 Budapest Főváros Levéltára. Szerk. Kenyeres István, Sipos András. Bp., BFL, 1997. (Levéltárismertető, 2.)
 A városkaputól az ügyfélkapuig / összeáll. Horváth J. András; [kiad.] Budapest Főváros Levéltára. Budapest, 2013.

ELÉRHETŐSÉG, NYITVA TARTÁS, MEGKÖZELÍTHETŐSÉG

Budapest Főváros Levéltára

Cím: 1139 Budapest, Teve utca 3-5.
 Levelezési cím: 1554 Budapest, Pf. 41.
 Telefon: (+36) 1/298-7500
 Fax: (+36) 1/298-7555
 E-mail: info@bparchiv.hu
 Honlap: www.bparchiv.hu
 (A honlapon virtuális séta tehető a Levéltár épületében)

Ügyfélszolgálati fogadóórák

hétfő: 13.00–16.00
 szerda: 9.00–16.00
 péntek: 9.00–13.00
 Az ügyfélszolgálat kedden és csütörtökön zárva tart.
 Telefon: (+36) 1/298-7501, (+36) 1/298-7502
 Előzetesen érdemes tájékozódni a levéltár honlapján:
<http://bfl.archivportal.hu/id-1568-ugyfelszolgalat.html>

Kutatószolgálat

hétfő, szerda: 9.00–16.00
 kedd, csütörtök: 10.00–19.00
 Kedden és csütörtökön 16.00–19.00 óra között ügyeleti időszak van, csak a már előkészített iratok kutathatók.
 Pénteken a kutatóterem zárva tart.
 Telefon: (+36) 1/298-7503, (+36) 1/298-7504
 E-mail: kutato@bparchiv.hu

A kutatással, beiratkozással kapcsolatos információkról az Elektronikus Levéltári Portálon tájékozódhat:
<https://www.eleveltar.hu>
 Kiadvány-értékesítés: Budapest Főváros Levéltára V. emeleti Titkárságán

Levéltárunk saját, zárt parkolóval rendelkezik, ahol a levéltárba érkező kutatók is díjmentesen parkolhatnak. Az épületen belül akadálymentes közlekedés biztosított.

KÉPJEGYZÉK

BORÍTÓ Budapest Főváros Levéltára ♦ A Szent István Bazilika homlokzata. Ybl Miklós terve

2. OLDAL Buda szabad királyi város kiváltságlevele, 1703. október 23.

3. OLDAL A budai káptalan előtt kötött egyezség az Abaúj vármegyei Kerecsen birtok ügyében, 1300

4. OLDAL Buda sz. kir. főváros által adományozott polgárlevél, 1843

6. OLDAL Haas Fülöp és Fiai ajánlata a budai vár udvari irodájának és titkári lakásainak bútorzatához szükséges szövetre, 1902. március 3.

7. OLDAL Fogolytörzskönyv bejegyzés

9. OLDAL Pest-Buda Duna parti részének áttekintő térképe 1828 körül

10. OLDAL Mikrofilmraktár

13. OLDAL Állományvédelmi műhely ♦ Digitalizáló műhely

14. OLDAL Zichy Mihály festőművész orosz nyelvű végrendelete, kihirdetve 1906-ban

15. OLDAL Unger Henrik bérháza. Földszinti alaprajz. Ybl Miklós terve

17. OLDAL Levéltár-pedagógiai foglalkozás a BFL-ben ♦ „Széttépett esztendő” kiállítás

18. OLDAL Az iratok őrzése: tömörraktár

MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR

MNL Országos Levéltára

MNL Bács-Kiskun Megyei Levéltára

MNL Baranya Megyei Levéltára

MNL Békés Megyei Levéltára

MNL Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltára

MNL Csongrád Megyei Levéltára

MNL Fejér Megyei Levéltára

MNL Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltára

MNL Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltára

MNL Hajdú-Bihar Megyei Levéltára

MNL Heves Megyei Levéltára

MNL Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltára

MNL Komárom-Esztergom Megyei Levéltára

MNL Nógrád Megyei Levéltára

MNL Pest Megyei Levéltára

MNL Somogy Megyei Levéltára

MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára

MNL Tolna Megyei Levéltára

MNL Vas Megyei Levéltára

MNL Veszprém Megyei Levéltára

MNL Zala Megyei Levéltára

Budapest Főváros Levéltára

Győr Megyei Jogú Város Levéltára

Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára

Vác Város Levéltára

Hadtörténelmi Levéltár

Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltár

Magyar Felsőoktatási Levéltári Szövetség

Győri Egyházmegyei Levéltár

Tiszántúli Református Egyházkerületi és Kollégiumi Levéltár

Veszprémi Érseki és Főkapitányi Levéltár

Kiadja a Magyar Levéltárosok Egyesülete
Felelős kiadó Tyekvicska Árpád

Készült 500 példányban
a székesfehérvári Regia Rex Nyomdában
Felelős vezető Kis Ferenc

ISBN 978-615-80185-8-6

